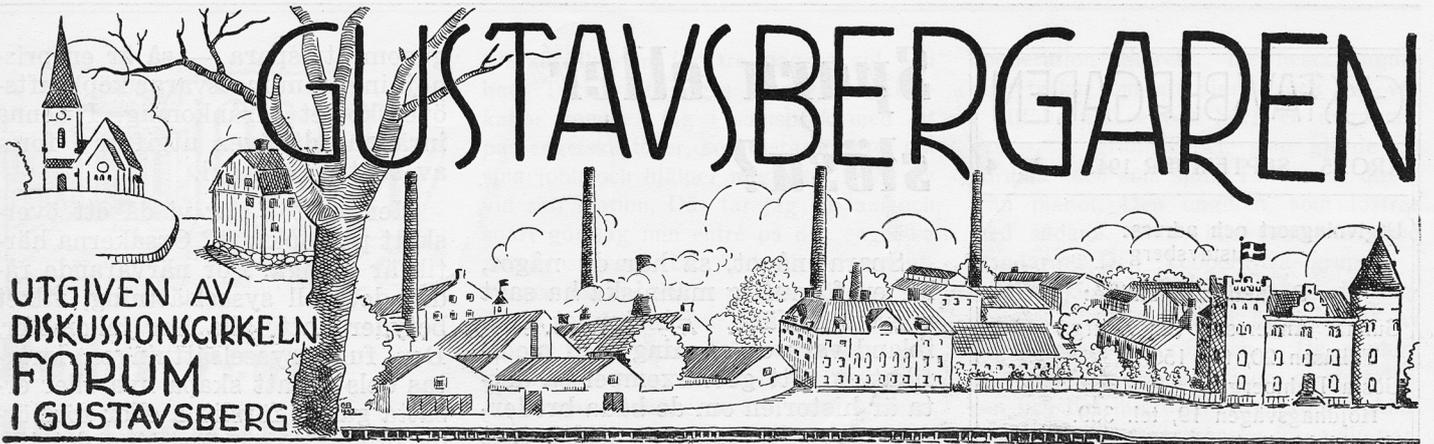
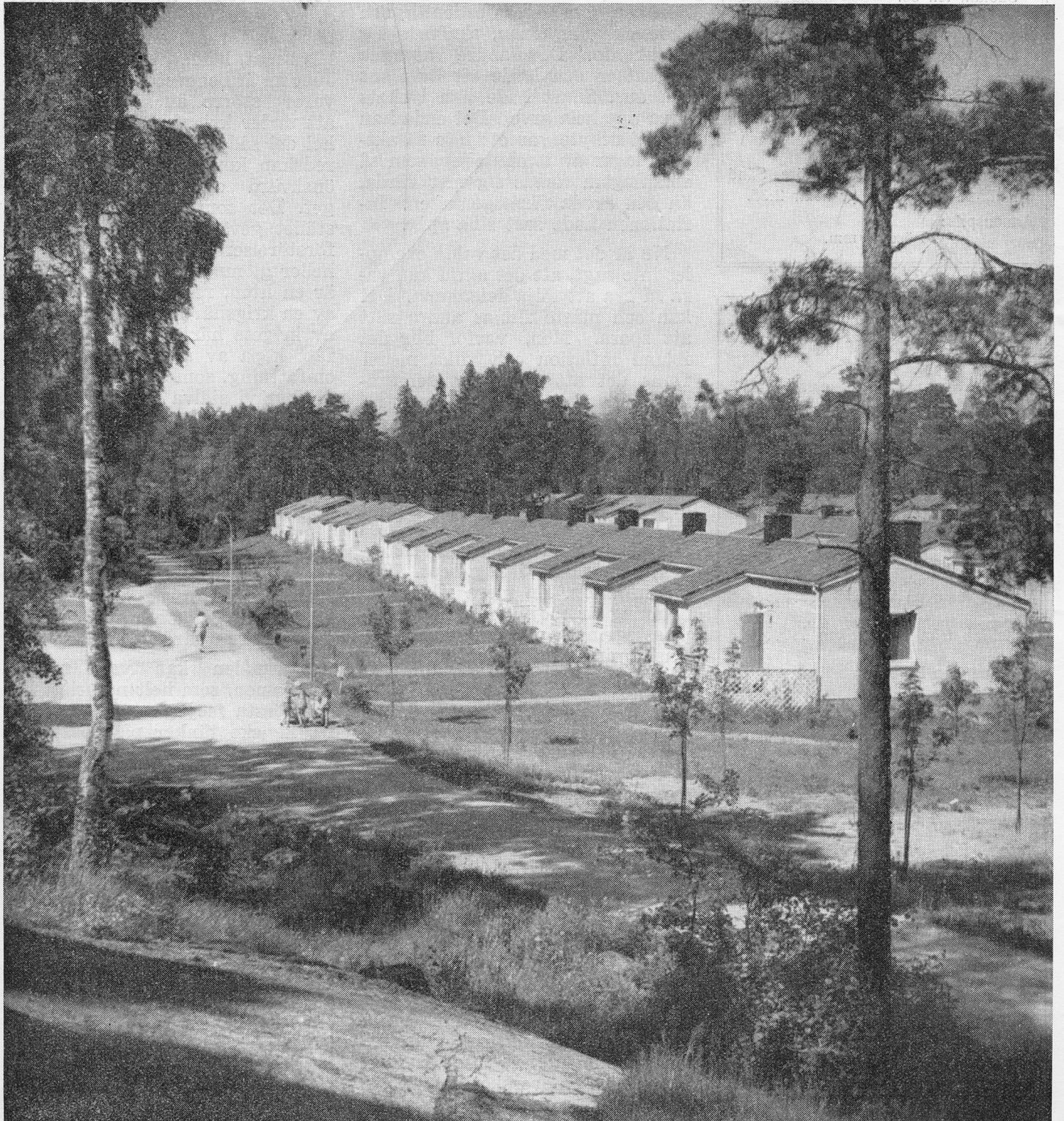


Nr 4. Årg. 5. 1947.

GUSTAVSBERGAREN



UTGIVEN AV
DISKUSSIONSCIRKELN
FORUM
I GUSTAVSBERG



GUSTAVSBERGAREN

ARG. 5 SEPTEMBER 1947 Nr 4

Utgivningsort och adress:

Gustavsberg

Redaktionskommitté:

Gunnar Andersson (ansv. utg.),

Tallåsen 20, tel. 156.

Gösta Dahlberg,

Höjdhagsvägen 19, tel. 359.

Harald Lindholm,

Skolan, tel. 80.

Georg Lundgren,

Höjdhagsvägen 13, tel. 288.

Arne Sundström,

Tvärvägen 18, tel. 264.

Expedition:

Grindstug. 11, tel. 308. Postg.: 275173

Prenumerationspris:

Helår 1:75. Lösnummer 35 öre. Sänd till utlandet är priset pr helår 2:35.

Annonspris:

20 öre pr mm.

I N N E H Å L L:

Ledare: Spara eller slösa	2
Forum: Under regnbågsflaggan ..	3
Kooperativ entusiasm	4
Gamla original	5
Nya böcker i ABF:s bibliotek	5
Varg i veum på Värmdö	6
Saltstänk från Farstaviken	8
Smánytt från Porslinsfabriken	9
USA-glimt	10
Carl Milles som gäst	10
Med gamla och unga på Graninge	11
Födelsedagar	12
Från pastorsämbetet	12
Ny kyrkoherde	13
J. A. Löfdahl 70 år	13
Föreningarna och fritiden	14
Fritt Forum	14
Gustavsbergsnytt	15

Spara eller slösa?

Spara något, så har du något, lär en förnuftig människa ha sagt vid ett tillfälle. Påståendet kan ibland vara en sanning med modifiering. Ett gott exempel på detta är historien om de båda bröderna, som efter förra världskriget fick ärva en större förmögenhet. Den ene, som var en ordentlig och skötsam ung man, skaffade sig bankkonto. Den andre var raka motsatsen och levde ett liv i sus och dus. Snart hade han lyckats suppa upp hela arvet. Det enda han hade i utbyte var ett inte föraktfullt lager av tombuteljer, som så småningom visade sig mer värda, än den ärvda förmögenheten. Inflationen hade satt sina spår.

Nu är det med det valda exemplet inte sagt, att det alltid kan vara så bra att följa detsamma. Det kan och måste finnas andra sätt att spara. Men, varför blir det ibland inflation och vilka medel finns det att förhindra densamma? I dagens läge föreligger redan flera inflationstecken, som har funnits ända sedan det andra världskriget bröt ut. Fast till en början i mindre omfattning och med mindre spridningsrisker. Det är måhända inte heller alldeles riktigt att kalla de sjukdomstecken, som fanns i aug.-sept. 1939 för inflation. En mera riktig benämning är möjligen "knapphetsprisstegring" eller "hamstringsprishöjning", men det är många gånger svårt att avgöra vad som är vilket.

Nu är det faktiskt så, att det råder brist på en hel del saker, som man skulle vilja köpa. Tillgången räcker inte till för att tillfredsställa efterfrågan. D. v. s. det finns mer pengar, än det egentligen behövs för att köpa de varor, som finns. Detta är förvisso ett relativt påstående, ty för många och kanske de flesta, ser det ut som om det vore tvärtom. För pengarna räcker ju aldrig till... Enligt vissa beräkningar finns det emellertid ett köpkraftsöverskott, som med 10 procent överstiger varutillgången. Det måste betyda, att om konsumenterna inte frivilligt håller inne på överskottet — t. ex.

genom att spara — så är en prishöjning, som motsvarar köpkraftsöverskottet ofrånkomlig. I denna inräknas då även utgifter i form av skatter och dyl.

Men varför har vi då ett överskott på köpkraft? Orsakerna härtill är många. För närvarande råder det full sysselsättning, vilket betyder att alla har inkomster. Den fulla sysselsättningen inriktas dels på att skapa nya eller ersätta gamla förslitna eller förstörda produktionsvaror. Men det tillverkas också konsumtionsvaror, d. v. s. varor, som gemene man behöver för att existera. Det behövs mat, kläder, bostäder o. s. v. Just nu är behovet av produktionsvaror större än normalt, därför att under krigsåren förstördes en hel del sådana. Nya maskiner och redskap kunde inte framställas i önskvärd omfattning under kriget. Det som tillverkades blev i stället gevär, kanoner och andra förstörelseredskap. Vi bör inte heller glömma, att vårt land bara är en liten, relativt förskonad del av en krigshärjad värld. På grund av krigets härjningar har vi inte fått köpa av andra länder i den omfattning, som vi har velat. Delvis har vi själva fått göra dyrare och kanske sämre ersättningar.

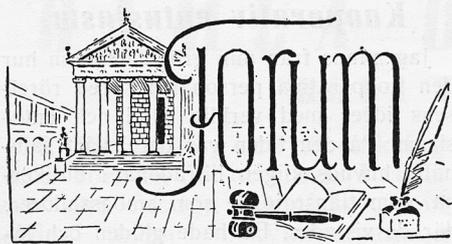
Detta är alltså en del av de orsaker, som bidrar till att vårt näringsliv ännu inte fungerar normalt. Det bör gå fortare mot en jämvikt, om alla bidrar genom att just nu hålla igen på efterfrågan! I stället bör man köpa längre fram, när varorna blir billigare. På samma gång blir ju de sparade slantarna värda mera!

Sparmålen kan vara många. Ungdomen, som helt naturligt har de största möjligheterna att spara, kanske tänker på bosättning eller ett eget hem. En annan vill studera för att på så sätt skapa bättre framtidsutsikter. Då kan det ju vara bra att inte behöva låna pengar. Ja, det finns många alternativ att välja på. Säkert är, att inget är så dåligt, att det inte är värt att pröva på.

Torild Olsson.

Av flera skäl har tidningen ej kunnat komma ut under augusti månad — vilket vi beklaga.

Red.



Under regnbågsflaggan.

"Fasten seat belt!" Motorerna rusar och brummar och så lyfter "Sunnan" över Bromma. När vi är uppe på 2.500 m. lutar jag mig bekvämt tillbaka i fåtöljen. Därnere ligger vårt vackra land med skogar och inrutade fält i gult, grönt och grått. Som knappnålshuvuden i räta rader står hövolmarna. Allt verkar ordning och klok samverkan. Nu bjuder flygvärdinnan på en kopp kaffe. Jag tänker en cigarrett och tar en funderare över vad jag väntar att få uppleva. Jag har nämligen fått ett KF-stipendium till en kooperativ ungdomsledarevecka i Collington Rise i Bexhill-on-Sea, en slags träningskurs för ledare inom de kooperativa ungdomsklubbarna i England. Vi har ju där hemma så många slags klubbar. Kan det vara någon idé att starta en ny ungdomsklubb i kooperativ anda? Jag känner mig litet skeptisk. Borde inte i stället den kooperativa andan och idéen ingå som ett ledmotiv i allt klubbarbete?

Efter ett svep över Göteborgs skärgård mellanlandar vi på Torslanda och så går färden vidare utöver Kattegatt och Danmark. Över Nordsjön susar planet fram som på ett salsgolv och jag tar mig en tupplur, tills den söta flygvärdinnan serverar en bricka med lunchen. Nu svävar vi in över England och farten saktar något. Jag lägger märke till en mängd flygplatser. De flesta märkta av bombhål och med ruiner av raserade byggnader. Här har kriget gått fram — och här vill man bygga upp och fostra ungdomen till samarbete. Lugnt landar vi på en flygplats utanför London, dit en snabb buss för oss in mitt i centrum. Vilket myller av folk! Där går en grupp negrer. En indiska sneddar över gatan i sin fotsida dräkt, en skotte i kilt trampar fram och tillbaks vid trottoiren, blåsande i sin säckpipa. Tvåvåningsbussarna äro överfyllda och de små taxibilarna irrar omkring förda av cigarrettrökande och viftande "driver". På Victoria station ålar jag mig fram och antrar tåget söderut mot Bexhill. Att få en sittplats är otänkbart. På måndag är det "bank holiday" och nu skyndar alla, som så kan, ned

till kanalkusten för tre dagars sol och bad. Tack vare några svenska chokladkakor kommer jag i samspråk med ett par engelska tösor, som berättar litet om sina jobb och hjälper mig att komma av vid rätt station. Där tar jag en taxi och snart gör jag min entré på den engelska ungdomsborgen. Det är kväll och avslutningssamkväm för en ungdomsgrupp. Ett 40-tal engelska pojkar och flickor mellan 16 och 25 år dansar sällskapsdanser och det fröjdar mig, då en ledare talar om att de gamla danserna äro mycket populära i England. Man tycker att de främjar "fellowship". Snart är jag med i ringen och plötsligt svänger jag om med en tös som talar tyska. Grupper av tyska ungdomar från de kooperativa och fackliga klubbarna bjudas nu in till England. Jag erfar ett prima kamratskap vid detta internationella ungdomsmöte och förstår betydelsen av ett ungdomsklubbarbete i kooperativ anda. Det är inte denna diffusa och högtravade "aldrig-mera-krig"-känsla som sätter sin prägel på umgänget, det är snarare en reell anda av tillförsikt, en tro på en framtid, byggd på praktiska uppgifter och ungdomlig livsglädje. En typisk engelsk grabb är värd för kvällen och han leder lekar och skämt så det är en fröjd att se. Vid midnatt bildar alla en kedja och samkvämet avslutas med en delvis vemodig, delvis uppsluppen ringdans — en blixtbild av engelsk mentalitet av idag.

På kvällen nästa dag öppnas klubbledarnas träningskurs med ett anförande av kursledaren, Miss E. Bowman, som bl. a. framhåller att den tid vi leva i kräver kooperativ anda och vilja. Härefter följer presentation. De olika deltagarna berättar litet om sina arbetsuppgifter och vilka svårigheter de ha att kämpa med. De flesta äro ledare för klubbar med ungdomar över 15 år men där är också ledarinnor för Regnbågsklubbar, d. v. s. barnklubbar och Stigfinnarklubbar samt Kvinnogillen. Man träffas i regel en gång i veckan i sin egen lilla klubblokal och man strävar till att få varje medlem i aktivitet. Man har leksaksslöjd, övar sång och små teaterstycken. Till dessa får ungdomarna själva komponera sina kostymer och dekorationer. De större klubbarna indelas i grupper med bland ungdomarna valda ledare. De som äro livande för skådespel, diskussioner, hantverk o. d. forma sålunda sina egna grupper, men regeln är att klubben öppnar sina sammanträffanden som en enhet och att man har sina idrottslekar och samkväm i gemenskap. Där så är möjligt söker man på allt sätt uppmuntra sysselsättningar som kräver ett gemensamt arbete — Kooperation. Amatörteatern anser man vara det bästa medlet för att lära

kooperation indirekt. De flesta ungdomar tycker om att sjunga och jag var i tillfälle att se och höra en ungdomsgrupp i grannskapet, som gjorde ett "drama" och som sjöng i stämmor direkt från pianot. Den ungdom, som fostras med sådana vanor, blir säkert av god standard. Den kooperativa gruppen i ungdomsklubben består givetvis av ungdomar, som äro livligt intresserade av den kooperativa rörelsen. De studera dess historia och principer, organisationen och det internationella arbetet. Andra klubbmedlemmar kanske fråga sig varför de just anslöto sig till en kooperativ ungdomsklubb — de kan få svaret inom sina egna led och bli säkerligen också intresserade att bli helhjärtade klubbmedlemmar. Ty detta är en av den kooperativa ungdomsrörelsens uppgifter: att lära och sprida kännedomen om de kooperativa idéerna och deras sociala betydelse. Ändamålet är vidare att samla ungdomen till kulturell och vederkvickande aktivitet, att utveckla personligheten och karaktären genom sunda intressen och självdisciplin. Det är uppgifter, medel och mål, som passar alla ungdomsklubbar, där man vill ådagalägga vänskap, själslig och kroppslig duglighet, kärlek till naturen och tro på broderskap mellan folken.

Den följande veckan blev en verklig träningskurs, med behagliga avbrott för "breakfast", "luncheon" och "Tea". När man vänjer sig med det engelska mjölkteet, så är det ju riktigt uppiggande. Och grönsaker är nog nyttiga! Men byxorna blev litet vida. Och det var ju bara bra, för det fanns hull att ta på! Nåväl — vid 9-tiden satt vi igång med våra studiegrupper. Det var planläggning, språk- och diskussionsövningar. Under två dagars övningar fick vi dessutom agera ungdomsgrupp och uppleva hur tvenne ledare från huvudorganisationen byggde upp en diskussion om ungdomens fritidsintressen. Något så fenomenalt har jag aldrig förr upplevat. En av ledarna började med att rita en "gubbe" på tavlan och bredvid denna en kvinnsperson. Det var John och Mary. Och nu fick vi tänka ut vilka huvudintressen som dessa båda ungdomar kunde ha. Från dessa intressen koncentrerades diskussionen med hjälp av åskådningsmateriel, planscher, rolig statistik etc. till hemmet, sporten, ekonomin, politiken, filmen och arbetsmarknaden. De båda föreläsarna växlade oavbrutet och höll hela tiden auditoriet i spänning — och vi blev nästan besvikna när klockan ringde för lunch. Här fick vi på ett strålande sätt lära hur man väljer diskussionsämne, hur det skall presenteras för gruppen, hur poängerna illu-

streras och hur intresset hålles vid liv genom samverkan.

I smärre grupper hade vi sedan att inleda en diskussion och att fungera som ordförande. Det gällde att göra det så att det blev ett ordnat samtal mellan deltagarna. Härefter kritiserade vi vår diskussionsövning och undersökte om vi hade hållit oss till ämnet, om intresset varit gott, om ordföranden lett diskussionen utan att sätta sig över gruppen och om vår diskussion kommit till något resultat. På så sätt lärde vi oss förstå något av diskussionens anatomi, hur intresse, aktivt deltagande och samverkan leder till något positivt.

En dag ägnades helt åt fysisk rekreation. En sportledare arrangerade en hel del enklare idrottsprov, där de olika grupperna tävlade mot varandra och alla kunde delta. Åter ett praktiskt prov på samverkan, där envar kände att han var en aktiv del i det hela. På eftermiddagen ordnades slutligen "swimming gala" i skolans förnämliga simbassäng.

Varje kväll avslutades med "canteen" (choklad och smörgås) och "jam" eller samkväm, med sällskapslekar, sånglekar och dans. Jag fick tillfälle att lära ut några svenska folkdanser och lära några engelska. I mitt öra tonar "Hockey Cockey", "Boston promenad", "Her golden hair" m. fl.

Att världen inte är så stor konstaterade jag i London, där jag helt oförhoppandes stötte samman med en engelsk lotta, som jag 14 dagar tidigare visat omkring i Gustavsberg. Och vid flygpaviljongen mötte jag fröken Rockberg, som hälsade hem till alla sina vänner i Gustavsberg.

Före min hemresa hade jag nöjet att göra en visit hos Miss Polley, generalsekreterare i den internationella kooperativa alliansen. Hon är också varmt intresserad för den kooperativa ungdomsrörelsen. Miss P. besökte Gustavsberg under våren och hade mycket goda intryck. Med värme tänkte hon på den välorganiserade svenska Kooperationen och en solskensglimt ägnade hon eldsjälén Albin Johansson.

Den kooperativa ungdomsrörelsen i England är nu så pass omfattande att den har representantskap i den statligt understödda British Service of Youth, som planlägger rikets ungdomsverksamhet för att skapa goda medborgare och samarbetsmänniskor. Den kooperativa rörelsen fattas här icke som en affärsorganisation utan som en folk rörelse, som hävdar sin ideella vilja och sin sociala uppgift genom initiativ för ungdomens, samhällets och mänsklighetens utveckling. Då man erfar att den internationella kooperativa alliansen har kontakt med



Volmar Fagergren död.

Den 11 augusti avled kommunalkamrer Volmar Fagergren efter endast några dagars sjukdom.

Fagergren, som var född 1891 och värmlänning till börd, tillträdde 1928 den då nyinrättade kommunalkamrerarebefattningen i Gustavsberg. Med denna tjänst följde en omorganisation av den kommunala förvaltningen, och det visade sig att F. var väl skickad för denna uppgift.

Vad Fagergren uträttat i Gustavsberg har vittnat om stort intresse för kommunala angelägenheter. Omtanke för behövande, plikttröhet och ansvarskänsla var utmärkande drag för den bortgångne. Gustavsbergs kommun och samhälle har genom kommunalkamrer Volmar Fagergrens frånfalle lidit en stor förlust.

nära 400 miljoner människor på jordklotet, förstår man också att här finns en möjlighet att realisera tanken på samförstånd folken emellan.

Jag var skeptisk när jag flög dit, men vid hemfärden var jag övertygad om att en kooperativ ungdomsrörelse är den rätta vägen. Det är samverkan, det är Kooperation i dess fulla utveckling vi måste sträva till. Mycket har gjorts. England har visat vägen. Men mycket återstår att göra. Låt oss för vår del redan nu börja med att planera en kooperativ ungdomsvecka nästa sommar vid Aspvik! Uppfostran till samarbete är medlet. Regnbågsflaggan, med alla nationers färger är samlingssymbolen.

Gösta Dahlberg.

Kooperativ entusiasm.

Jag minns från min gröna ungdom hur den kooperativa personalen spred rörelsens idéer med verklig glöd och entusiasm. På den tiden var det i vårt samhälle huvudsakligen biträdena i butikerna, som tjänstgjorde som ambassadörer, där de vistades. De hade glöden och lägan i sig och de verkade med stor framgång för rörelsen. Det var en tillgång för Kooperationen att dessa, som praktiskt hade sin gärning där, med liv och anda gick in för densamma. De anställda kände med sig att de hade fördelar genom sitt arbete inom Kooperationen och därför gick det så mycket lättare att propagera för densamma. Men det var inte bara för att de själva hade gott av Kooperationen, som de var entusiastiska för den. De visste också vilken stor uppgift den fyllde i samhället.

På den tiden var Kooperationen mindre och svagare än nu. Den hade stora och mäktiga fiender, som på många sätt sökte komma den till livs. Men den hade också bundsförvanter. Det var de små i samhället, det var folket. Folket kände med sig att här fanns en organisation, som kunde och ville hjälpa det ur den ekonomiska misär, som ofta var rådande. Och det var folkets män, det var de starka och klarsynta. och kanske också de offervilligaste, som trädde fram. Det var de, som buro upp rörelsen, det var de, som formade den till en slagkraftig ekonomisk organisation. Även i dag behövs det att folket, medlemmarna, intresserar sig för och stöder den kooperativa rörelsen. Kooperationen får inte bli ett instrument för ett ledande skikt inom densamma. Den måste fortfarande bäras upp, skötas och kontrolleras av medlemmarna. Men även vi anställda inom rörelsen har vårt intresse utav den. Vi måste sätta oss in i de problem, som är aktuella för dagen, men vi måste också ha klart för oss de högre målsättningar, som Kooperationen omfattar. Vi må gärna vara kritiska, intet är så bra att det inte kan bli bättre. Men vi måste vara uppbyggande, vi får inte bli kverulanter. Sådana finns det gott om ändå. Inåt må vi gärna vara kritiskt konstruktiva, om jag får använda ett sådant ord, men vi bör vara starka kooperatörer utåt.

Den anda, som behärskade biträdena i butikerna, som gjorde att de vid sidan om sitt ordinarie arbete också spred upplysning om Kooperationen och gjorde reklam för densamma, borde vara alla anställdas strävan. Men det borde också ligga i de kooperativa chefernas intresse, att sådana förhållanden skapas inom rörelsen att de anställda utan samvetsförbräelser kan följa denna linje.

Erik Wadström.

GAMLA ORIGINAL

"DÖVA JOHANNA"

På Gustavsberg och däromkring fanns förr en del original. I regel var det fattiga människor, som levde under bekymmersamma omständigheter. För det mesta fick de ett öknamn, påminnande om deras lyte eller annat. Så t. ex. en "Trasis", för han var så tråsig, "Döva Johanna", "Bissmark", "Tokiga Ulla", "Pjäsen" m. fl.

Om läsaren tar en promenad till Skevik någon gång, så titta så där en 30—40 meter från mörkdalskällan. I backslänten där syns en murliknande stentrave samt bitar av tegelsten. Det är rester av vad som en gång var en människoboning, Döva Johannas koja. Kojan var till hälften ingrävd i backen. På baksidan låg taket så gott som på marken. På framsidan fanns ett fönster samt dörren, som var ganska låg. Vid ena gaveln växte ett lärkträd och utanför fönstret sådana blommor som alltid fanns utanför fattiggummans koja förr i tiden: salvia, åbrodd, lupinen m. m. samt några krusbärs-, jasm- och syrenbuskar, av vilka det ännu finns skott kvar.

I denna koja bodde Döva Johanna i många år. Var hon kommit ifrån, har jag ej lyckats utröna. Men jag kom i beröring med henne i min tidigaste barndom, genom att hon tvättade åt oss. Hon

försörjde sig genom att tvätta kläder. Jag minns, hur hon kom bärande på den tunga tvättsäcken och lämnade den vid dörren. Först blev hon bjuden på kaffe, så skulle hon ha betalt. Då sköt mamma alltid undan halsduken från örat på Johanna och skrek: "Hur mycket kostar tvätten". Vi barn tyckte det där var så roligt, att när vi lekte, fick en av mina systrar ta på sig en halsduk och föreställa Johanna, varvid vi skrek i örat på henne, så örhinnan höll på att spricka.

På somrarna fick vi barn gå med mamma och hälsa på Johanna. Jag tyckte det var underligt i den lilla kojans. I ena hörnet var en öppen spis, något som jag ej sett förut. Så luktade det så konstigt i kojans av oset från spisen. Ibland låg en stor snok inne och drack mjölk ur ett fat. Det var Johannas husdjur. Den bodde visst i kojväggen. Gumman var varmt religiös och satt alltid och läste bibeln eller någon sångbok, när hon hade en ledig stund. Hon var medlem av baptistförsamlingen och många år förlade församlingen sin gudstjänst på Kristi himmelfärdsdags morgon till berget ovanför Johannas koja. Då vankades gott kaffe samt goda bullar för Johanna, som också fick



Nya böcker i ABF:s bibliotek.

- Terning: Jord som mig fostrat.
 Wennström: Icke min vilja.
 Rimmerfors: Ofta på resor.
 Sundström: Ungt folk.
 Gustavsson: Kongo vaknar.
 Hostovsky: Sju gånger i huvudrollen.
 Dahlström: Tidens formulärbok.
 Lundkvist: De trettio silverpångarna.
 Näss: Rolf som skattsökare.
 Wahlstedt: En flicka att lita på.
 Scheutz: Flyg söderut Kid.
 Scheutz: Åke Flygaren.
 Holmberg: Skuggornas hus.
 Eidmark: Lennart Löparen.
 Lindgren: Mästerdetektiven Blomkvist.
 Göransson-Ljungman: Fjällhetens hemlighet.
 Krok: Sem kommer till varuhuset.
 Rydsjö: Barbro i katedern.
 Näss: Rolf i djungeln.
 Hamnehög: Olle Brottaren.
 Almquist: Florry tar ansvaret.
 Rootzén: Jenny Lind.
 Norberg: Vingar över vildmarken.
 Leeche-Lövgren: Kristina Nilsson.
 Edlund-Hansson: Välkommen igen Ki.
 Hedberg: Träning inom företagen.
 Soloveytschik: Storbritannien efter kriget.
 Vinde: Det nya Frankrike.
 Lundström, m. fl.: Kriget 1939—1945, del IV.

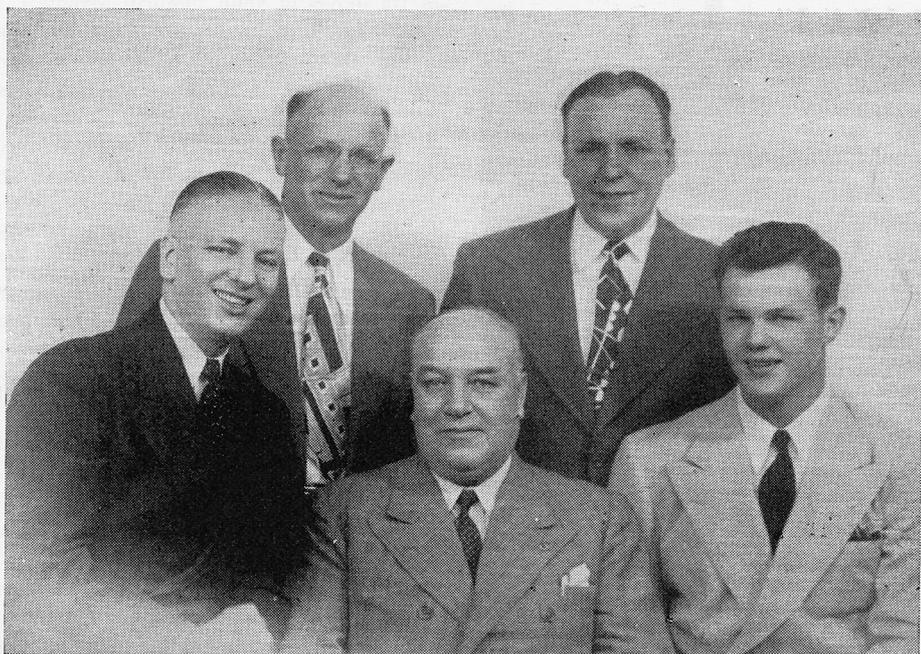
en del av det som blev över. Flera årsklasser läsbarn hade även sina avskedsfester hos Johanna, för dels var det lagom långt bort och dels var det en vacker och bra lekplan framför kojans.

Annars var det nog ganska trist för Johanna att bo så där ensamt. Visserligen var det ett par små stugor strax intill, men vägen var ej så bra som nu. Det var bara en smal gångstig utmed åkern och Gustavsberg slutade vid apoteket. Vi kan nog föreställa oss, hur det var för den gamla gumman, när det var kallt och mycket snö, att släpa hem bränsle, som hon nog fick ta där hon kom åt i skogen. och säga och hugga själv. Och hur kallt skulle det inte vara i den lilla kojans. Förr var ju vintrarna både kalla och snörika. Men Johanna tycktes alltid nöjd och belåten.

I kyrkböckerna står "Döva Johanna" som pigan Johanna Grönlund. Hon var född den 20 nov. 1821 och dog den 22 sept. 1904 efter ett som vi kan förstå strävsamt och fattigt liv.

Gerhard Säfstöm.

Besök i hemlandet.



Bröderna Karl, John, Sigfrid, Knut Jonsson och Johns son.

Under sommaren är det flera svensk-amerikaner, som besökt sin födelseort Gustavsberg. Vi kan inte räkna dem alla med risk för att glömma några. När red. för Gustavsbergaren sporde att änkefru Emeli Jonsson i Södra Kullen fått hem två av sina söner, Sigfrid Jonson från Buenos Aires, och Karl Jonson från Bridgeport i Connecticut, måste vi göra en liten intervju.

Fru Jonsson har fyra söner i Nord-Amerika och en i Syd-Amerika. Fyra av bröderna sammanträffade i mars i år i Bridgeport efter en skilsmässa på 40 år. Sigfrid Jonson har nu varit borta i ett sträck i 41 år och kom just i sommar så nära hem som till England, varför han tog flyget till Sverige. Sigfrid är 1:ste maskinist och går till sjöss sedan många år. Han läste till maskinist i Buenos Aires. Har varit i alla världsdelar och plöjt världshaven i olika riktningar. Sedan 1908 är Sigfrid argentinsk medborgare. Han har också arbetat i land i många år bl. a. som maskinist vid järnvägen. "Första gången jag var i Buenos Aires", berättar Sigfrid, "var med en Jonssonbåt, Kronprinsessan Victoria. Jag gillade stan men vågade inte rymma. Senare gjorde jag mig sjuk i Baltimore så jag fick mönstra av där. Jag fick sedan hyra på en tysk båt som var destinerad till Buenos Aires och då rymde jag. Detta var 1908. Då var man ung och livet lek-te." Vi fråga: "Varför skrev Du inte hem på 20 år?" Svar: "Jag har varit med om två världskrig och levat avstängd från yttervärlden. När jag gick i land och bland

annat arbetade vid järnvägen, fortsatte jag till Paraguay. Där var det revolutioner varje år och ingen ordning. Ingen post och telegraf. Jag träffade inte någon svensk på 20 år. Först när jag kom tillbaka till civilisationen och det sista kriget var slut kunde jag höra av mig". Sigfrid Jonsson var endast hemma i Sverige och Gustavsberg en vecka. Han var bunden av sin tjänst och måste iväg för att hämta en båt i England för den Argentinska statens räkning. Nästa år är det meningen att han skall hämta en båt i Sverige, som just nu håller på att byggas för Argentina. "Vad säger Du om Gustavsberg? Känner Du igen dig?" frågar vi i fortsättningen av vårt samtal. "Nog känner jag igen mig, men vilken skillnad mot när jag tolv år gammal började jobba vid fabriken. Den fattigdom, som fanns vid denna tid, kan senare tidens människor inte förstå. Det har skett ett oerhört uppsving i Sverige och här hemma i Gustavsberg". Vi går och hälsar på gamle byggmästare Danielsson, Sigfrids förman en gång i tiden. Det var ett glatt återseende: "Det var pappa och jag som hjälpte byggmästarn att arbeta i trädgården på berget", sa Sigfrid. "Jaså var det Du det", sa byggmästaren, "det är snart femtio år se'n." Sigfrid Jonson talar en god svenska trots den långa bortovaron. "Modersmålet glömmes man aldrig", säger Sigfrid, "Man tänker på svenska, talar för sig själv på svenska, det är bara nya ord man inte hunnit med, och en del ord man måste söka. När jag fick klart för mig att jag skulle hem till Sverige så föreslog jag en svensk vän i

"Varg i Veum" på Värmdö.

Människans kamp mot rovdjuren är ett intressant kapitel, framför allt fejderna mot varg och björn. Under det att jakten på björn sedan lång tid tillbaka varit i viss mån sportsligt betonad, torde vargen eller ulven alltid ha varit fredlös. Då man ville ha ett uttryck för, hur den arme usling hade det, som i gången tid av någon anledning måste leva den fredlöses liv, gömd i vilda skogen, präglades uttrycket: "Han är som varg i veum."

Hur vargarna bekämpades på Värmdö för några mansåldrar sedan berättas utförligt i sockenstämmoprotokollen, och det framgår med all tydlighet av ordalagen, att tillvaron för dåtida värmdöbor var både spännande och händelserik. Skildringen härnadan omfattar åren 1789—1835.

I maj 1789 är vargarna allmänna samtalsämnet, då menigheten samlas på kyrkbacken vid Värmdö ålderstigna tempel. Särskilt på kyrklandet och Ingarön ha djuren varit svåra. En särskild sockenstämma utlyses, och man beslutar att begära landshövdingens tillstånd att så snart som möjligt få anordna skallgång på vanligt sätt. Kyrkoherden skall skriva, och länsmannen ombesörja brevets fortskaffande på skyndsammaste sätt.

Landshövdingen behjärtar framställningen och strax efter midsommar kommer kronojägaren Gavelholm tidigt en morgon och begär sockenbornas sammankallande för att ordna skallgången. Han har tillräcklig jägeribetjäning med sig, men bönderna ha nu åtrat sig. De ha mångahanda ursäkter: deras åkergården stå nu i sin bästa och frodigaste växt och kunde trampas ned, dels ha de

Buenos Aires att vi skulle öva svenska. Vi satte igång. Men han talade skånska. Jag måste omedelbart föreslå honom: "Vi talar spanska igen för det är inte svenska som Du talar!" Vi får en autograf och hälsning på spanska: "Recuerdos de viegos I nuevos amigos de Gustavsberg." I översättning: Hälsningar till gamla och nya vänner i Gustavsberg, den 4/9 1947, Sigfrid V. Jonson.

Vi skiljas från Sigfrid och Karl Jonson och ber dem hälsa vännerna ute i förskingringen.

Gunnar.

så mycket arbete med jordbruket just nu, var stund är dem outhärlig. Uppskov begäres till hösten, och sen Gavelholm sett var skallet skulle kunna äga rum, far han hem igen. — Men i augusti kommer landshövdingen med fordran på betalning för jägeribetjäningens resa, och allmogen börjar bli tveksam om den vill vara med om någon skullgång. 3 veckor skulle det taga och kräva 60 man. Wendelius på Anneberg ställer sig tveksam, huruvida jägeribetjäningen, jämte den lön som består dem av kronan, även skulle ha ersättning för en resa, som de gjort efter order och utan att vara försedda med skullredskap. Vargarna fortsätta emellertid sin skadegörelse och framemot jul beslutas, att varje mantal skall erlägga 3 kopparmynt till den som dödar någon varg.

Nästa år vid samma tid har man åter stor debatt om odjurens utdödande. Den senaste tiden ha lantmännen tillskyndats de kännbaraste förluster och bestarnas antal ha ökats år från år. Kaptenen och riddaren Wetterling kommer då med ett skriftligt förslag, vari han först ironiserar över de traditionella skullgångarna, "som efter mycket larm och skriande vanligast slutar så, att några harar, ja, kanhända någon räv stupar på stället, men större rovdjur komma gemenligen på fri fot." Ja, han vågar sig med visshet påstå, "att skullgång aldrig avhjälper detta onda på Värmdö, då landet är så ganska kuperat av stora bergsträckor, skogar moras och sjövikar." — — —

Han rekommenderar förgiftade luder (självdöda kreatur). I hans födelseort, Kronobergs län, har man ej på 28 år sett varg. Nu får man här på Värmdö ej låta bero vid en tom klagan utan skyndsamt vidtaga goda och väl handhavda anstalter. Vid Nora och Dragede finnas lämpliga platser. Hos landshövdingen bör man begära att få inköpa arsenik och för varje luderplats bör tillsättas en tillsyningsman, som i ersättning bör få de räv- eller vargskinn, som komma från den platsen. I anseende till att tillsyn över anstalterna från någon ståndspersons sida vore nödvändigt, förklarade sig Wetterling villig att åtaga sig den saken, bara han slapp taga någon befattning med insamlade medel.

Kapten Wetterlings förslag rönt stor uppmärksamhet, och lämpligast och minst kostbara ansågos följande anstalter: Från vart och ett mantal, som ägde kreatur, skulle betalas 4 skilling. Sjömannen Friman i Fagerdala åtog sig att raspa rävkakorna och lägga förgiftet. Luderplatser skulle anläggas vid Nora, Dragede, Edslösa, Ingarön, Fagerdala och vid Backeböle i Bo. 2 kronor skulle betalas för varje luder. Hundar och svin borde hållas instängda och inga kreatur utsläppas på bete nästkommande vår förrän kungörelse utfärdats.

Vintern blev ovanligt blid det året, rävkakorna voro mindre dugliga, och nödig försiktighet hade inte iakttagits med boskapen, utan odjuret hade förskaffat sig färsk födoämnen. Det blev fiasko, men kaptenen gav sig inte. Instundande vinter ämnar han på egen bekostnad fortfara med sin metod. Församlingsborna undra dock om inte det vore mera effektivt med ett ordentligt skall på kyrklandet men inte nu utan till våren.

Våren 1794 måste man på allvar taga itu med vargarna, "vilka till en förfärande mängd nu synas tillväxa här i orten hur man måtte kunna om de icke alldeles härifrån utdödas dock till någon del förminska". Nu väljer man deputerade från varje fjärding, "som tillika med herrar possessionater ståndspersoner skola om förevarande angelägenhet omständligt samrådas."

Resultatet blir, att man vänder sig till landshövdingen ännu en gång. Med nästa söndagspost skall begäran avgå, att hela skeppslaget, den yttre skärgående inbegripen, åläggas att deltaga i skullgång. Man behöver också bistånd av jägeribetjäning, försedda med jakttyg och minst 30—40 trummor från arsenalen, som vid sådana tillfällen äro outhärliga. För ett ordentligt genomförande av skallet anser överstelöjtnanten von Scheven, att det erfordras en pålitlig karl från varje matlag.

(forts.)

V. Gezelius.

Konsumentupplysning

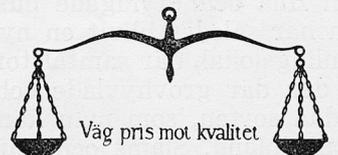
en kooperativ åtgärd till konsumenternas gagn



Bilden här ovan visar ett exempel på en förpackning med en dylik etikett — upplysningarna gör det lättare för Er att bedöma varan och hjälper Er att köpa ekonomiskt.

★

Ännu är bara början gjord. Men undan för undan kommer allt flera varor att förses med vägledande etiketter.



konsum/kooperativa

Vet Ni vad Ni får för Edra pengar? Naturligtvis vet Ni det. Men är Ni säkra på att Ni alltid väljer den vara, som ger Er mest valuta för pengarna?

— Det räcker inte att bara jämföra priserna. Ni måste också tänka på kvaliteten och vad Ni ska använda varan till. För att kunna välja det mest ekonomiska måste Ni ha tillförlitliga upplysningar om varornas egenskaper.

Som ett naturligt led i Kooperationens strävanden att göra konsumenternas pengar dryga har Kooperativa förbundet upprättat en avdelning för kvalitetsupplysning. Sedan någon tid håller denna på med att förse viktigare varor med vägledande etiketter under mottot "Väg pris mot kvalitet".



SALT STÄNK FRÅN FARSTAVIKEN

Nu har det kommit, modet från kungl. huvudstaden. Jag trodde först att det var någon exotisk gäst, som studerade samhället, men vid närmare påseende befanns personen vara en inföding från Gustavsberg. Tänkte just påpeka för honom att skjortan hängde utanför, då min äkta hälft erinrade mig om att det var "modern style". Ärade läsare! Bli inte förskräckt om du en vacker dag möter någon med skjortan knäppt över huvudet. Det betyder nog bara nästa steg i utvecklingen. Det är det som är det fina, att det verkar huvudlöst!

Den som är törstig

skall inte besöka Gustavsberg. Ett turistpar vandrade intresserat vid 7-tiden häromkvällen på våra vägar och blev törstande efter öl eller kaffe. Artigt bugande frågade man sig för, var man kunde intäga en kopp kaffe jämte bulle. Bleknande erfor man att samhällets serveringsställe stängs i god tid före solens nedgång. Vid en vattenpost sökte man pumpa fram något drickbart, men förgäves. En vänlig gustavsbergare inbjöd då paret att förtära var sitt glas kokt Kvarnsjövatten. Varefter turisterna avdunstade. Uppmaning till kvällsbesökare: Medtag dricksfaska, fält-, med fodral, innehållande erforderlig läskedryck eller kaffeblandning av märket Gröna cirkeln!

Någon fridens boning

är inte trakten kring kyrkan, om man får tro en arg röst i telefon. Den fina och utvidgade busskiosken har således blivit en ny slags samlingslokal, där samtalstonen är av den där grovhyvlade och högljudda sorten, som man kan träffa på ibland. Slams och nojs försiggår sent på nätterna. En och annan motorcykel sprakar gärna

omkring i grannskapet med öppet spjäll. Och så dammar det mycket då bussarna susar förbi. Jag uppmånade rösten att stänga fönstret. Och att förlita sig på framtiden. Då de hemlösa ungdomarna får sitt kafé med klubblokal, där de kan träffas och lära sig hyfsade umgängesformer. Då alla busar och motorfordon hänvisas till Mörksens dal, förlåt, Mörkdalen var det.

En rationaliseringskongress

har hållits i Stockholm med folk från alla världens hörn. En stor grupp besökte också Gustavsberg, där man till lunch bjöd på strömming (och intet annat) i 15 olika former. Så där fick dom för rationalisering! Min vän, ingenjör, visade mig förresten häromdan med viss stolthet hur man genom rationalisering av en arbetsmetod lyckats spara hela 15 minuter. Jag råkade skvallra om saken för en kvinnlig bekant. Hon undrade vad man skulle använda den där kvarsten till, som man sparat, och föreslog en förlängd middagsrast. Så man hinner smälta strömmingen ordentligt.

En ny tidning

har under försommaren åstadkommit i Ingarö, med en upplaga på nära 600 ex. Man har tydligen gjort ett gott dagsverke och kollegan har vi läst med stort intresse. Bladet verkar trevligt och bekant. Men så har det också samma ansikte som Gustavsbergaren. Samma uppställning, samma format, samma papper, samma tryckeri. Det är som en landsortsupplaga av vårt organ. Men med andra medarbetare. Nu ska ju Gustavsbergs och Ingarö kommuner slås samman om några år. Då kanske de båda bladen också kan förenas till en lokaltidning med

Soliga spalten.

Vördnad.

När gamle brukspatron Odelberg gick genom fabriken hälsades han vördnadsfullt av alla, och "gubben" svarade alltid genom ett lätt lyft på plommonstopet. En gång iakttog jag en mycket underdånig manlig arbetare i en svår situation. Han kom gående och bar ett tungt föremål på huvudet. Då han möter brukspatron vill han till varje pris visa sin underdånighet och vördnad och hälsa, men hur? Jo, saken klarades så, att han saktade in sina steg och avstannade så — neg han. -9-

ännu större läsekrets och möjligheter.

Din semester var skön,

hoppas jag. Du har väl provat på fridagarnas privilegium och utövat den ädla konsten att slå dank? Legat i gräset och sett de vita molnen segla fram på den blå sommarhimlen. Lunkat utmed vägen, satt dig ned vid dikeskanten och plockat munnen full med smultron. Har du slappnat av i en vilstol, frigjort dig från klockan, gramfonen och radion och tagit var dag, som den kommit? Strövat i skog och mark utan mål. Lekt som barn med barnen. Om du inte jäktat kring på ditt vanliga robotmanér — ja, då har du varit naturlig och haft en bra semester!

"En enastående utveckling"

sa' en kommunalman från Väst-kusten, som gästade Gustavsberg i juli. Han var nämligen här för 15 år sedan och hade från den tiden ganska beklämnande intryck. En annan gäst, en gustavsbergare som i många år varit i Amerika, var med oss vid familjefesten i Klubbparken på midsommarn. Hon levererade spontant en ström av lovord över vad som åstadkommit och görs i nutidens Gustavsberg. Utifrån lägger man märke till framåtskridandet. Vi, som är mitt uppe i det, kanske inte får det rätta perspektivet? Broschyerna och tidningsartiklarna ser vi mera som ensidig hurra-vad-vi-är-bra-reklam. Men tänk om vi i gemen i alla fall skulle kosta på oss litet erkännande en gång och känna oss delaktiga i det som sker och som pekar framåt. Och så gå vidare!

Med kooperativ hälsning!

L e k a r e n.



Smånytt från Porslins- fabriken

Grov- och Fabriks gäster från glas- och porslinsindustrierna i Danmark besökte Gustavsberg den 4 juli. Veckan därpå hade vi visit av 60 norska kooperatörer, 40 damer från Katrineholms kvinnogille, arbetslägret i Farsta, Konsummedlemmar från Överum, som gjort färden i förhyrd buss från Småland, 100 ungdomar från Graningelägret, 35 studerande från internationella folkhögskolan i Geneve samt 60 utländska deltagare i CIOS eller den stora rationaliseringskongressen. De senare voro särskilt intresserade av den demonstration som vår bocirkel hade ordnat å Tretton. 15 amerikanska kooperatörer hade i mitten av juli kostat på sig flyg Amerika tur och retur, bl. a. för att få se Gustavsberg. Vid samma tid notera vi kommunalmän från Västkusten, lottor från England, Vår Gårds-grupper, skolbarn m. fl. Under augusti gästades fabriken av den egyptiske prinsen Solimorn Daoud med sessa samt av herr fru Andersson från Nykvarn. 65 hushållsskolelever från Norrbotten beundrade vårt rara porslin medan manliga kooperatörer från Katrineholm och England var mera intresserade av nybyggnaderna och badkarsfabriken. Under senare delen av månaden kom engelska yrkesinspektriser, norskt fackföreningsfolk, en engelsk ungdomsklubb, fransk järnvägsgeneral med stab samt en del enstaka utländska besökare. Samtliga voro både intresserade och intressanta och värda bilder och intervjuer. Vi måste emellertid inskränka oss till ett foto av prinsparet på visit hos Kåge.

En stab av ciceroner skulle behövas i Gustavsberg. Planer föreligga nu på att

bland hemmafruarna rekrytera ett antal ciceroner, som kan stå till förfogande för visning av samhället och fabriken. För att utbilda de intresserade skall en instruktionskurs startas under hösten. Man hoppas därigenom till nästa säsong kunna avlasta en del av fabriken personal från det tidsödande visningsjobbet för 10.000 årliga besökare.

Oljeeldning införes nu i fabriken och de större fastigheterna. För driften av ugnarna och ångpannorna har 2 tankar om 500 kbm. inköpts. Det är den minskade tillgången av fossilt bränsle och ved, som framtvingat denna åtgärd. Vid ett ändrat läge utgör gasgeneratorn en bra reserv.

Lustresa till Vaxholm anordnades av personalavdelningen och ABF den 9 aug. med omkring 370 deltagare från Gustavsberg. Blåsorkestern musicerade ombord. Den 24 augusti hade fotbollsektionen ordnat en ny båtutflykt till Saltsjöbaden i samband med seriematch mot Enskede.

Vykort över Mariagatan 13 och Grindstugårdet har utdelats till hyresgästerna och tillhandahålles nu å intressekontoret och i Busskiosken.

Vår Gård har inbjudit till en studieledarekurs. Kursen har även diskuterat tanken på de företagsnämnder, som enligt avtal mellan LO, TCO och KF skall inrättas vid de kooperativa företagen. Från porslinsfabriken deltog Axel Öhlund och Artur Teglund.

En glad utfärd kallar Tre Kronors verkstadsklubb sitt besök vid Aspvik under sommaren. Man tackar för utmärkt ciceronskap, hyllar Aspvik med naturlyrik och konstaterar att vi har trevligt värdfolk. Man roade sig med lekar och dans på den lövade logen.

150 liter Farstamjolk konsumeras dagligen på fabriken. I de båda lunchrummen tillhandahålles nämligen både mjölk

och läskedrycker under rasterna. Å värdshuset går det åt ytterligare 200 liter mjölk och i samhället i övrigt c:a 450 liter. Våra kor har tydligen mycket att göra. På ett år levererar de nära 375.000 liter.

Blåsorkestern hedrades den 25 juli med en inbjudan att konserter på Skansen. Vi återge en bild härifrån, med träblåsarna i aktion.

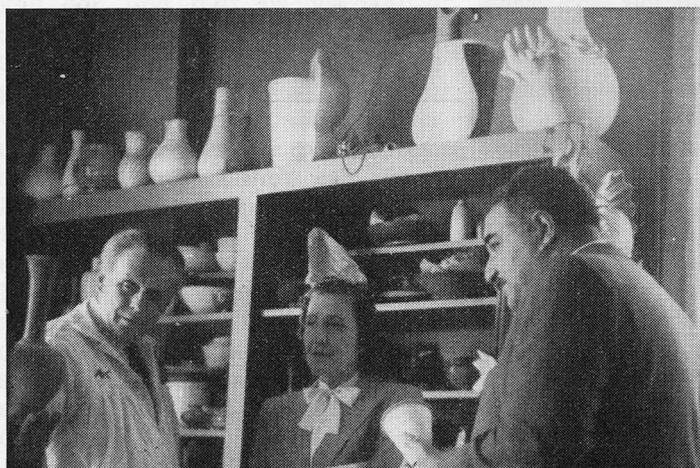
Skytteföreningens vandringspris i propagandatävlingen vid fabriken vanns den 17 aug. för andra gången av sanitetsgodsgjuteriet. 16 lag om 5 man ställde upp. I klass 1 tog Einar Sjögren 94 poäng, I. Holmertz 93, Rudi Olsson 91, E. Spångberg 88 och Gunnel Lövgren 86 poäng. I klass 2 nådde G. Lindroth 90 poäng.

I korpfotbollen har fabriken representationslag överlägset vunnit sin division med 14 poäng på 7 matcher och målkvoten 17—1. Den sista matchen spelades 27 aug. mot B. P. och vanns med 4—0. Även reservlaget ligger i toppen i sin serie.

Kooperativt anställda har haft vänskapsmöte å Samvirkeskolen i Norge. Kvinnor och män, kontorister, tjänstemän och industriarbetare möttes här i broderlig och vänskaplig sämja.

Kooperativa RM i orientering går i Stockholmstrakten i början av september. Från porslinsfabriken har 11 man anmälts. Måndagen den 8 sept. gör samtliga idrottsmän ett besök i Gustavsberg.

De kooperativa nordiska spelen i Köpenhamn den 23—24 aug. resulterade i att Finland vann över Sverige med poängen 131—121. Ur resultatlistan notera vi att Gunnar Johansson vann 100 m. på 10,9 och de båda svenska flickorna höjdhoppet på 1,50 var. Fotbollen vann Danmark med Sverige på andra plats före Norge och Finland. G. Dbg.



USA-glimt.

"Squarehead".

Detta ord betyder fyrkanthuvud och användes på sina håll i U. S. A. som skällsord på skandinaver och har då betydelsen dumhuvud eller liknande.

Jag hörde ordet i annat och för oss trevligare sammanhang och det skall jag tala om i den här glimten.

Det var vår, och min vän i Philadelphia, svenskamerikan, föreslog att vi skulle använda helgen till att besöka hans sommarbostad. Denna låg visserligen i en annan stat, New Jersey, men avståndet var inte avskräckande.

Vägarna bruka vara bra i U. S. A. och med en stor Buick går det undan. Det gick till och med litet fortare än den tillåtna hastigheten i N. J., som var 50 miles i tim. = 80 km. och som var tydligt anslagen utmed vägen. När vi minst anade det dök enpolis på motorcykel upp och passerade oss i rasande fart och gjorde stopptecken.

I U. S. A. bråkar man aldrig med polisen. Det betalar sig inte, heter det. Även där folk tror eller menar sig ha rätt så lyder de förvånansvärt villigt. Och så gjorde min vän också. Bromsade in och frågade med ett småleende vad som hade hänt.

"Vi ha speed-limit (hastighetsbegränsning) här i New Jersey. Får jag se körkortet".

Johny, min vän, suckade hörbart och lämnade kortet men frågade var kommissarien höll till. Då det var utmed samma väg bad han få åka dit och klara uppsaken med en gång. "Så får du se ett poliskontor från insidan", sade han till mig. "Det kan inte skada dig".

Vi stegade in till kommissarien, som såg barsk men trevlig ut. Johny bjöd på cigarretter över lag och saken tycktes gå fort även utan några ceremonier. Fortkörning c:a 60 miles (100 km./tim.) 8 dollar i böter. Jag tror inte ens de frågade Johny om han erkände.

När så kommissarien tittade i körkortet blev han med ens intresserad. "Ni är svensk", sade han. "Nej", sade Johny, "amerikan". "Förlåt, jag menade född i Sverige". "Det är riktigt", sade Johny.

"Saken är den", började kommissarien, "att jag är mycket intresserad av Sverige och svenskarna. Antingen har ni en kollosal tur eller också är ni väldigt smarta. Jag tror det senaste. Ni är ju ett litet folk och ändå klarar ni er alltid. Vi har ju haft 2 världskrig nu på kort tid och ni klarade er undan båda gångerna. Jäkligt duktigt gjort. Och aldrig ser jag

att ni ber om hjälp. Här kommer tiggartistor och insamlingar mest varje vecka. Det är till judar och greker, engelsmän och fransmän, italienare och polacker. Men aldrig ser jag en insamling för Sverige. Det var kallt i England i vintras. Genast skulle vi sända kol och säd och filtar och jag vet inte vad. Ni hade väl ännu kallare däruppe i Sverige, hade ni inte? Jo, se där. Men inte behövde ni be om hjälp. Ni måste vara väldigt smarta. Hur bär ni er åt? Är ni så enastående snälla och fredliga av er?"

"Nej tvärtom", svarade Johny. "Vi ha nog varit ett av världens mest krigiska folk. I ett par tusen år var vi med i alla krig vi hade en möjlighet att få vara med i. Från Ryssland i öster till England i väster och från längst i norr ned till Medelhavet i söder. Och trots det är väl Sverige det enda land i Europa, som intet varit helt besatt någon gång. Men genom alla dessa krig kom vi underfund med att det inte betalar sig och därför slutade vi upp och nu har vi inte haft krig på över 100 år. Och beträffande kylan i vintras så ha de det så kallt varje vinter i Sverige så de ha väl vant sig vid det. Och inte blir det varmare av att de gnäller".

"Nej", återtog kommissarien, "ni är helt enkelt smarta. Och jag förstår inte att ni kallas Squareheads ibland".

"Det kan jag förklara", sade Johny. "Det är en hedersbenämning fast många här i landet tycks tro motsatsen. När svenskarna först landstego här och grundade en koloni så köpte de jord av indianerna och betalade hederligt både för den och de varor de behövde. Sedan kommo holländare och engelsmän och drevo bort svenskarna och de bemötte indianerna mindre renhårigt, särskilt då det gällde affärer. För indianerna voro de alla vita med de hade sedan gammalt gott förstånd då det gällde skalper och de upptäckte, att svenskarna voro mera fyrkantiga i huvudet och holländare och engelsmän mera runda. De döpte därför svenskarna till Squareheads. Det betydde bland indianerna ett vitt folk, som man kunde lita på. Och jag för min del är mycket stolt över namnet. Ha vi inte förresten ett engelskt ord som heter squareness (= renhårighet)?"

"Det är alldeles riktigt", sade kommissarien. "det var som tusen vad ni kan. Vart skall ni ta vägen nu då, gentlemen?" "Vi äro på väg till min sommarstuga i New Jersey".

"Vad? Har ni bostad i New Jersey? Det skulle ni sagt till konstapeln så hade ni sluppit böter".

"Jaså", sade Johny, "finns det ingen hastighetsbegränsning för New Jerseybor?"

"Jo, naturligtvis, men det är ju deras stad och deras vägar så vi tar det inte

CARL MILLES gästar Gustavsberg.



Konstavdelningens gästbok borde vara en raritet för en autografsamlare. Där finns många "värdefulla" namn och nu senast har Carl Milles' kommit, under ett obegripligt meddelande från en egyptisk prins, som besökte fabriken några dagar tidigare.

Den av professor Milles till staten skänkta Millesgården på Lidingö ämnar han berika med verk av samtida konstnärer. Från Gustavsberg medförde han en vacker Farsta-vas av Wilhelm Kåge och en skulptur och ett fajansfat av Stig Lindberg. Det var intressant att konstatera den nu 73-årige skulptörens ungdomliga och entusiastiska inställning till de arbeten han fick se och den vänlighet och sympati han visade mot allt och alla.

så hårt då. Och så tycker vi inte om att folk från New York och Philadelphia far så fort fram på våra vägar. Och litet pengar blir det av böterna också. Men jag är glad att konstapeln tog er hit för det var roligt att träffa ett par Squareheads. Och kommer det en insamling för Sverige så skall jag utan tvekan satsa de 8 dollars ni åkte fast för.

Bye-bye Gentlemen. Hoppas vi träffas igen."

W. Wahlgren.

Med gamla och unga på Graninge.

I innersta delen av Baggensfjärden ligger Graninge. Varje Gustavsbergare av den gamla stammen känner igen det från båt färder på Baggen. Det var förr privatbostad och kallades "miljonpalatset". Nu äges det av Stockholms stift och drives som stifts- och ungdomsgård.

Graninge gästades den 31 juli av våra gamla vid kyrkliga arbetskretsens sedvanliga utfärd. Under några flyende timmar i de gå omkring och njuta av gårdens behag. Först samlades man till en kort gudstjänst i Boo kyrka, vid vilken kontraktsprosten Lars Hedblom talade. På Graninge bjöds sedan de gamla på kaffe och underhållning. Prosten Hedblom berättade minnen från skärgården, Sven Pettersson och Kantor Borg musicerade. Samvaron avslutades med en kort andaktsstund av pastor Sundström. De gamlas tack till kyrkliga arbetskretsen framfördes av Gustav Nilsson och Isidor Olsson. Färden företogs med buss. 139 personer deltog.

Till Graninge var också kontraktets ungdomsläger den 9 till 13 juli förlagt. Jag träffade här omdagen en av pojkarna som var med. På min fråga vad han tyckte om lägret svarade han "bra" med sådan övertygelse, att det inte fanns något tvivel om, att han menade allvar. Om han då tänkte på den goda maten från lottornas aldrig sinande förråd, på de kalla baden i Baggensfjärden, på aftonbönerna i friluftskyrkan med furukorset avtecknande sig mot den mörknande kvällshimlen, på utfärden till Gustavsberg med "Femman" med rundvandring i fabriken och god mat på värdshuset eller stillheten vid föredrag och samtal, är svårt att avgöra. Troligen menade han att alltsammans var bra, vilket visar att han trivdes med den på samma gång glada och allvarliga andan vid lägret. Ett tjugutal ungdomar från Gustavsberg deltog i lägret jämte ungdom från Boo, Värmdö och Nämdö. Kamratkedjan har för övrigt även i år tillbringat en hel dag ute i skärgården, närmare bestämt på Nämdö, under kamratlig samvaro med bad och lekar, sång och tal.

A. S.



Det gamla gardet.

Gunnar Falls Herr- och Damfrisering

Mariaplan 2

Rekommenderas

Tel. 140

RUNE BOOX

EL. INSTALLATIONSBYRÅ
och RADIOFIRMA

GUSTAVSBERG

Grindstug. 2

Telefon 325

Utför:

Elektriska installationer och reparationer för belysning och kraft samt svagströmsanläggningar.

Försäljer:

Radio, elspisar, värmeapparater, kokkärl, kylskåp, belysningsarmatur, hydroforanläggningar m. m.

Kostnadsförslag lämnas på begäran.

Beställ Edert bröd till
bemärkelsedagen

från

Gustavsbergs Bageri

Tårtor, Bakelser, Småbröd.

Rekommenderas.

KLAS LARSSON

Tel. 25

Har Ni ordnat
LIVFÖRSÄKRING?

Om inte, vänd er till

E. Sjökvist

Tel. 367

Tel. 367

Ombud för Folksam

Födelsedagar.

90 år.

Den 23/9 f. d. byggmästaren C. V. Danielsson, G:la kontoret.

75 år.

Den 27/10 fru Hilda Charlotta Lind, f. Nordström, Tallåsen 15.

70 år.

Den 27/9 fru Anna Sofia Holm, f. Eklund, Skeviksgatan 5.

60 år.

Den 18/10 ugnsarb. Fritz V. Nordström, Kullen 4.

Den 21/10 chaufför Erik Hj. Johansson, Kommunalvägen 1.

50 år.

Den 13/9 byggnadsarb. Ture Birger Blom, Mörtnäs.

Den 18/9 isolatorsvarvare Frans Oscar Ullberg, Hästhagen 2.

Den 28/9 modellör Johan Oscar Fredrik Andersson, Grindstug. 8.

Den 25/9 fru Signe Margareta Hansson f. Lindberg, Långsunda.

Den 14/10 slamhusarb. Gunnar Albert Oscar Forsberg, Ingarötvärgata.

Den 18/10 fru Gerda Elisabet Johansson, Mörtnäs.

Den 19/10 byggnadsarb. Karl Gunnar Andersson, Gamla vägen 1.

Den 22/10 lagerarb. Ebba Elvira Möller, Kullen 4.

Den 24/10 butiksföreståndare Alfred Emanuel Olsson, Grindstugatan 2.

För en avgift som alla ha råd till....

1. Sjukpenning varje dag under två år.
2. Läkarvårdsersättning.
3. Sjukhusvårdsersättning och ersättning för intagningskostnader.
4. Moderskapshjälp.
5. Barnförsäkring utan särskild avgift.

GUSTAVSBERGS OCH INGARÖ ERKÄNDA SJUKKASSA

Tallåsen 20, Gustavsberg. Tel. 156
Postgiro 138630

Exp.-tid vardagar utom lördagar 9,00—
13,00. Månd., onsd. o. fred. dessutom
16,30—18,30



Vigda.

Den 23 maj kontoristen Erik Yngve Nyström, Villag. 12, och kont. Grete Raloff, Köpenhamn,

den 7 juni lagerbitr. Rune Valdemar Thun, Bergsgatan 3 B, och kontorist Gun Ingegerd Lidell, Värmdö förs.,

den 14 juni porsl.-arb. Knut Olov Henriksson, Kullen 6, och verkstadsarb. Ruth Gunhild Maria Karlsson, Matteus förs., Sthlm,

den 14 juni direktör Sten Hakon Torstensson Siöwall, Västerås, och sjuksköterskan Marie-Louise Smidt, Norra Lagnö,

den 15 juni kamrer Erik Rune Orbelius, Enskede förs., Sthlm, o. kont. Margit Elisabet Pettersson, Konsumhuset,

den 21 juni svarvaren Sven Rune Johansson, Bergsgatan 1 A, och kont. Eva Teresia Nyström, Villagatan 12,

den 21 juni litografen Karl Arne Holmgren, Hammarby förs. och sjukvårdsbitr. Hild Cecilia Bjuhr, Grindstugårde F 35,

den 23 juni civiling. Anders Eger Kander, Grindstugårde B 12, och kont. Ellen Anna-Brita Persson, Posthuset,

den 12 juli div.-arb. Göte Petrus Alexis Hällström, Mörtnäs, och barbitr. Anna Viola Andersson, Mörtnäs,

den 26 juli aff.-bitr. Sune Birger Westin, Mariaplan 1, och Lilly Ingegärd Hedenstedt, Engelbreds förs., Sthlm,

den 12 juli handelsbitr. John Arne Larsson, Mariaplan 1, och laboratoriebitr. Gunvor Helena Sander, Tallåsen 14,

den 16 aug. trädg.-arb. Adolf Lenart Svensson, Farsta, och Karin Margareta Nilsson, Lossa förs., Sth. län,

den 23 aug. bilrep. Edd Douglas Emanuel Karlsson, Höjdhagsv. 5, och hembitr. Naimy Eugenia Isberg, Mörtnäs,

den 23 aug. verkstadsarb. Karl

Arne Johansson, Mariagatan 5, och aff.-bitr. Maud Elsa Margareta Andersson, Grindstug. G 43.

Födda:

den 19 maj Eva Gunilla, d. t. ing. Tore Alexander Forsman, Grindstugårde E 32 o. h. h. Elin Ingrid Eriksdotter, f. Segerdahl,

den 12 juni Jan Olof, s. t. maskinmjölkaren Erik Birger Enlund, Farsta, o. h. h. Ebba Dagmar Margareta f. Nilsson,

den 23 juni Gun-Britt Maria, d. t. arb.-studieman Bertil August Pettersson, Stenkullen 2, o. h. h. Frida Astrid Maria f. Karlsson,

den 29 juni Gösta Benny s. t. div.-arb. Birger Georg Gösta Zetterman, Mörtnäs, o. h. h. Alice Vilhelmina f. Löfgren,

den 3 juli Leif Rune, s. t. kyrkogårdsvaktm. Ernst Gustav Österberg, Mariaplan 2, o. h. h. Ingrid Margareta Charlotta f. Bergman,

den 11 juli Lars Kenneth, s. t. porsl.-arb. Nils Rudolf Löf, Bergsg. 1 A, o. h. h. Rut Sofia f. Andersson,

den 17 juli Oskar Ola, s. t. eldaren Oskar Elis Valentin Sander, Mariagatan 2 o. h. h. Anna Linea f. Andersson.

Döda:

den 23 juni änkefru Ida Charlotta Lundin f. Edsberg, f. 1/3 1864, änka efter fjärdingsman Frans Lundin, Älderdomshemmet, (83 år),

den 16 juli resementören Erik Valdemar Stoor, f. 10/12 1895, Grindstugårde G 40, (51 år),

den 23 juli f. d. jordbruksarb. Per Gustav Berglund, f. 5/12 1875, Aspvik, (71 år),

den 1 aug. snickeriarb. Axel Reinhold Nilsson, f. 16/7 1878, Norra Lagnö, (69 år),

den 10 aug. lagerarb. Otto Isidor Lundin, Mariag. 2, f. 14/12 1893, (53 år),

den 11 aug. kommunalkamrer Sven Volmar Fagergren, Kommunalvägen 4, f. 9/11 1891, (55 år),

den 13 aug. Leif Bengt Säll, s. t. plåtslagaren Bengt Karl Axel Säll, Bergsg. 3 B, o. h. h. Anna Karin Valborg f. Haglund, (2 år),

den 14 aug. änkefru Hildur Elisabet Möller, f. Stern, f. 1/3 1884, änka efter Karl Edvard Möller, Kullen 1, (63 år).

Arne Sundström.

Ny kyrkoherde.



Karl Olof Hallin

Karl Olof Hallin är född den 15/8 1903 i Örebro. Student 1924 vid Karolinska läroverket i Örebro. Filosofie kandidatexamen 1929 vid Stockholms högskola. Teologie kandidatexamen 1933 vid Uppsala universitet. Praktisk-teologiska prov 1934. Prästvigd 1934 för Uppsala ärkestift. Efter förordnanden såsom vice pastor bl. a. i Frötuna, Häverö, Västland, vice pastor i Svenska Olaus-Petriförsamlingen i Helsingfors 1936. År 1937 kyrkoadjunkt i Sollentuna—Ed. Vid olika tillfällen vice pastor därstädes. Ordförande i Turebergs kyrkliga ungdomskrets och i "Turebergspojkarna" (gymnastik, idrott). Styrelsemedlem i Sollentuna ungdomsråd. Ordförande i Turebergs kyrkliga syförening. Sekreterare i pastoratstämman, pastoratskyrkoråd, kyrkoråd och kyrkofullmäktige. Sekreterare i "Föreningen S:t Eriks kyrka" genom vilkens arbete S:t Eriks kyrka i Tureberg uppförts. Militärpastor vid Infanteriskjutskolan, Rosersberg och styrelseledamot av skjutskolans bildningsråd. Suppleant för kontraktombudet i Roslags västra kontrakt beträffande Stockholms stifts studiecirkel. Timlärare i kristendom vid Sollentuna kommunala mellanskola. Initiativtagare till och förste tenor i kvartetten "Fyra präster", som dels uppträtt vid många kyrkliga tillfällen bl. a. vid Stockholms stifts första prästmöte, dels i radio. Kvartetten har till hösten 1947 inbjudits till Finland för konsert- och evangelisationsresor.

Tidningen Gustavsbergaren hälsar den nye kyrkoherden välkommen.

J. A. LÖFDAL

70 år den 9 augusti.

Johan Alfred Löfdal är Gustavsbergs egen diktare och skald. Det är hundratals dikter som flutit ur hans hand. Redan som vallpojke och dräng började han att skriva rim och smådikter. Även under tre hårda år som torpare glömde han inte bort dikten. "Trots att jag fick börja arbeta kl. fem på mornarna", säger Löfdal med en glimt i ögat. L. är född i Skerike socken i Västmanlands län och han flyttade till Gustavsberg 1903, närmast från Balingsta i Uppland. I Gustavsberg började han nästan omedelbart att arbeta i glattugnen och arbetade där tills han vid sextio år blev sjuk och måste sluta sitt förvärvsarbete. Men det var ändå skojigt i gamla glattugnen. Jobbet var hårt men det gjorde ingenting, när man var ung och stark. Löfdal var sättare och brännare i glattugnen och det är 1.531 ugnar som han satt och bränt. Det är alltså 1.531 nätter som Löfdal tillbringat i fabriken. Löfdal var under sin krafts dagar med i föreningslivet och då framförallt i missionsföreningen och söndags-skolan, där han nedlade ett synnerligen livligt intresse. Även i det kommunala livet deltog L. både som ledamot i kommunalfullmäktige och kyrko- och skolråd.

Tidningen Gustavsbergaren uppvaktade jubilarerna på högtidsdagen och frambar tidningens och våra läsares hälsning till vännen och medarbetaren J. A. Löfdal. Trots att L. är bruten fysiskt så har han ändock humorns gåva kvar och han vill vara med i fortsättningen. I sin dikt "Vandringsfröjd", som publiceras i detta nummer av vår tidning säger han: "jag vandra vill och se om livet bjuder något mer av våren". L. har aldrig samlat sina dikter och vet inte hur många han skrivit under årens lopp. "Jag är en enkel arbetare", säger Löfdal, "och har aldrig fått tillfälle att studera". "Men", tillägger han, "jag har haft lust att skriva även om språkets grammatik varit svår". Vi hoppas att Löfdal ännu länge ska kunna dikta och medarbeta i vår tidning.

Gunnar Andersson.



Vandringsfröjd.

Av vandringsfröjd, långt bort från
skuggors ve,
jag fyllt min ränsel under gångna åren.
Som vandringsman jag vandra vill och se
om livet bjuder något mer av våren.

Med ringa rester under himmel blå
är nog för den, som lossar tättets
pluggar.

En gyllne solrest vill mitt öga nå
förr'n stormen vidgar molnens trånga
gluggar.

Jag sträcker ut, en välkänd röst mig när
just när jag ser—en molnvägg soligt
rämna.

Jag känner rösten, vid min sida går
den sångmö, som mig aldrig här skall
lämna.

Vi sträcker ut, hon ler av vandringsfröjd.
Mitt hjärta klappar utav vårens drömmar.
Än lever våren i min barm fördröjd
när dolda krafter i naturen strömmar.

Från skogen nu jag trastens toner hör
Hur de i våren ropa på varandra
och hjärtats spröda strängar det berör
när sida med varann vi nu här vandra.

Du son av mull, du mödans filosof!
Vad vore lagerkrans och jordisk vinning
om icke våren sjöng sin heta strof
om icke sångmön fläktar vandrarns
tinning!

J. A. Löfdal.

Föreningarna och fritiden.

Vi fortsätta här den överblick på föreningarna i Gustavsberg, som påbörjades i aprilnumret. Där redogjordes för

- Kyrkliga arbetskretsen
- Kamratkedjan
- Idrottsföreningen
- Skytteföreningen och
- Konstföreningen.

Gustavsbergs Hembygdsgille bildades 1943. Folkdanser och lekar sätter sin prägel på Gillets övningar och samkväm, men verksamheten inbegriper dessutom sång, folkmusik, hemslöjd, friluftsliv och en viss studieverksamhet. Vandringer har ordnats till sevärigheter i Gustavsbergs omgivningar för att lära känna bygden och dess kultur. Under höst- och vintermånaderna hålles övningar i folkdans och gammal dans. Med jämna mellanrum ordnas s. k. Lekstugor med soaréprogram, allsång, musik och lekar. På sommaren utövar Gillet värdskapet för den gamla dansen och lekarna i Klubbparken. Gillet driver också Vävstugan i Åkerlyckan, där intresserade kan lära vävning och knyppling. För att bli medlem fordras i regel deltagande i Gillets övningar å onsdagarna. Övriga upplysningar lämnas av G. Dahlberg, Höjdhagsvägen 19, tel. G. 359, Carl Wiberg, Grindstugårdet tel. 63.

Arbetarnas Bildningsförbunds lokalavdelning som bildades år 1922, anordnar varje säsong ett stort antal studiecirkel i olika ämnen såsom föreningskunskap, kommunalkunskap, språk, musik, sång m. m. Detaljerade upplysningar om studieverksamheten lämnas av ordföranden herr Harald Lindholm, Kristidsnämnden, Grindstugatan 11 A. B. F:s bibliotek, under adress Kommunalvägen 3, står till allmänhetens förfogande för hemlån. Biblioteket är öppet alla helgfria måndagar och torsdagar kl. 18—19.

IOGT-logen i Gustavsberg arbetar för skapande av ett rikare kulturliv och sundare levnadsvanor på helnykter grund. Den vill genom bl. a. kamratlig samvaro, värdefulla mötesprogram och studiekurser ge sina medlemmar nöje, omväxling och kunskaper. Nuvarande styrelse: LD Bertil Petersson, Stenkullen 2, ordf. Gerhard Oscarsson, Strandvik, kassör Sven Enermo, Grindstugärde D 23, sekr. Agda Enermo samt Rudolf Sundström.

Nationaltemplarorden representeras i Gustavsberg av templet 137 Sirius. Templets program — nykterhet, fred och folkuppfostran — förverkligas genom diskussionsaftnar, samkväm, studiecirkel och offentliga upplysningsmöten. Utflykter och mindre idrottstävlingar ordnas också under sommaren. Templet håller möte varje tisdag kl. 20 på fackföreningens expedition, Kommunalvägen 1. Upplysningar om föreningens verksamhet lämnas av Elis Sander, Mariagatan 2.

Gustavsbergs Blåsorkester är en sammanlutning av fritidsutövande musiker bosatta inom samhället. Kåren är en av Gustavsbergs äldsta föreningar och bildades år 1865. Den är ansluten till A. B. F. Musikkåren bidrager till samhällstrevnaden genom att årligen ge ett antal uppskattade konserter. Man förfogar över egen lokal vid Ingarögatan, där gemensamma repetitioner hållas måndagar och fredagar. Kåren bistår kostnadsfritt den, som är intresserad, med undervisning samt med utlåning av instrument i mån av tillgång.

Intresserade kunna hänvända sig till kårens sekreterare Sven Wallius, Värmdögatan 3.

Fackföreningens främsta uppgift är att tillvarata arbetarnas ekonomiska intressen å arbetsplatsen. Detta sker dels genom s. k. centrala förhandlingar, då kollektivavtal upprättas, dels genom lokala förhandlingar, då uppgörelse träffas angående enskilda personer och grupper. För dessa uppgörelser finns särskild förhandlingsordning upprättad mellan arbetsmarknadens parter.

Även om lönefrågan är fackföreningens viktigaste uppgift, får den också syssla med sådana för arbetarna viktiga spörsmål som arbetarskyddet, yrkessjukdomar, arbetstidslagen, bildningsfrågor m. m.

Avdelning 205, som är en lokalavdelning inom Svenska Grov- och Fabriksarbetarförbundet, har för närvarande cirka 700 medlemmar. Alla nyanställda böra söka inträde i avdelningen. Närmare upplysningar lämnas av styrelsen för avdelningen tel. 100 eller 152. Intressekontoret och arbetskamraterna på respektive avdelningar kunna även lämna upplysningar, vart den nyanställda skall vända sig för att vinna inträde i fackföreningen.

Gynna våra annonsörer
— de gynna oss!

FRITT FORUM

En bättre ordning

på våra paket-försändelser fick vi i Gustavsberg, när paketinlämningen i kiosken vid kyrkan öppnades. Men den glädjen blev ej långvarig. Som de flesta väl sett, har hållplatsen blivit flyttad en bit nedanför Bleket, en nödvändig förändring ur trafiksynpunkt. Konsums fula trätappa behövde även få avlastning. Men efter förändringen har det blivit så, att paket, som kommer med buss, blir liggande nere vid den nya hållplatsen. Det är för långt, upplyses det, för konduktörerna att gå till inlämningen med paketet. I den stekande solen i vägdamm står tårtor och korvpaket blandade med radioapparater och tidningsbuntar. Den kommitté, som ordnade paketinlämningen, bör tydligen träda i funktion igen för att ordna upp saken på ett tillfredsställande sätt.

En med paket.

När det gäller

Möbler

i kvalitet och stil

till billiga priser —

besök

Nacka Möbelfär

Duvnäs vägen 4

Tel. 16 21 99

Gustavsbergssnytt.

Kyrkliga arbetskretsen.

Gustavsbergarna ha rest mycket utomlands under sin semester i år. Men många ha också rest i vårt eget vackra land. Till dem hör kyrkliga arbetskretsens medlemmar och deras män. En söndag på försommaren gjorde de en rundresa med buss i det fagra Södermanland. Många vackra platser fick vi se. Många minnen skänkte oss denna utfärd. Jag kommer särskilt ihåg skansarna vid Mörköfjärd, vandringen i parken vid Tullgarn, där man när som helst kunde tänkas stöta ihop med Hans Maj:ts Konungen, kyrkan i Grödinge, som var smyckad till konfirmation och så givetvis de båda huvudmålen för resan: Trosa och Gripsholm.

A. S.

ABF:s teatercirkel

kommer att under hösten ytterligare en gång framföra Vilhelm Mobergs pjäs "De knutna händerna". Preliminärt är dagen fastställd till den 29/10. En ny pjäs har upptagits på repertoaren, nämligen Henning Olssons "Livets gyckel-

spel". Som regissör har cirkeln lyckats få Eugén Sarrazin från Stockholm. Den uppskattning, som visats teatercirkeln av samhället och fabriken, är glädjande, och verksamheten sörjer vid sidan om musikcirkelarna och manskören för god, kulturellt givande underhållning i samhället.

hl.

Hembygdifesten på Aspvik.

Aspviks fritidsgård är den idealiska festplatsen. Den saken torde stå klar efter Kamratkedjans, Hembygdsgillet och Aspviksöreningens hembygdifest den 17 augusti. Gustavsbergarna tycks också trivas på Aspvik. Där om vittnar den goda tillslutningen.

Festen gick som sig bör i hembygdens och traditionens tecken. Blåsorkestern gav festen en ståtlig upptakt genom en timmes konserterande uppe vid den rymliga festplatsen. Därefter erinrade pastor Sundström i ett kortare inledningsanförande om vår känsla för hembygden och att det är mycket i denna hembygdskänsla, som är värdefullt, samt uttryckte en förhoppning, att dessa fäderneärvda andliga och kulturella värden skulle komma att omhuldas vid Aspviks fritidsgård. Dagens högtidstal hölls av konsulenten

Sven A. Rydberg, Lidingö, som är mycket känd och verksam inom hembygdsväsendet, och som också visat stort intresse för Aspviks fritidsgård. I sitt tal, som handlade om "Traditionen och vår tid", diskuterade han olika åsikter om traditionens betydelse samt uttryckte sin mening, att vår tid trots eller kanske snarare tack vare sin rotlöshet behöver traditioner. Våra förfäder hade större känsla för traditioner än vi. Vi bör uppehålla och söka skapa traditioner i våra hem och vår bygd.

Vid allsången klingade hembygdens sånger friskt mot den mörka furuskogen och de uråldriga gråstenhallarna. Stämningen förhöjdes ytterligare genom uppvisning av ett folkdanslag samt bygdemusik. Tombola, fiskdamm och pilkastning hade stor publik. Ungdomen fick sitt lystmäte vid de följande folklekarna och folkdanserna. I skämttävlingarna fick olika framstående förmågor tillfälle att visa sig på styva linan. Kamratkedjans och Hembygdsgillet ungdomar svarade för serveringen under överinseende av herr och fru Lorang.

Den gamla dansen trädde till slut med fart och kläm på den nyuppförda dansbanan efter Gillekvartettens trivsamma musik.

Till nya bostaden:

LAMPOR

och

ARMATUR

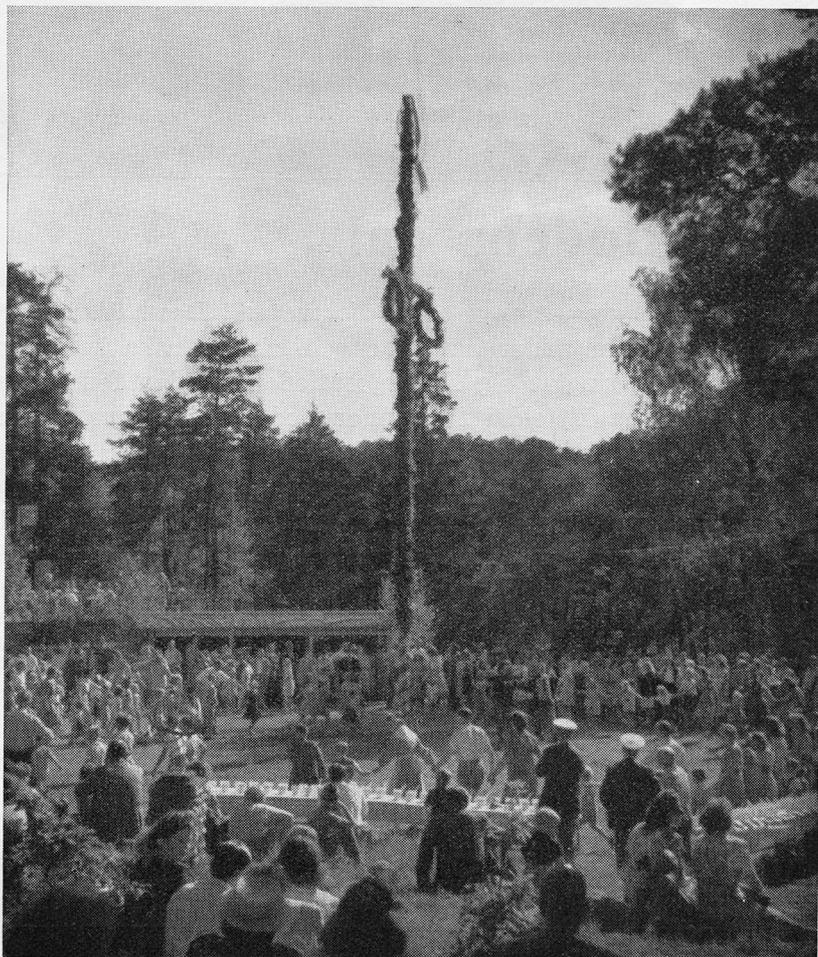
i god sortering.

Sängar "Morfeus",

dubbla och enkla.

Täcken, filtår, kuddar m. m.

KONSUM
GUSTAVSBERG

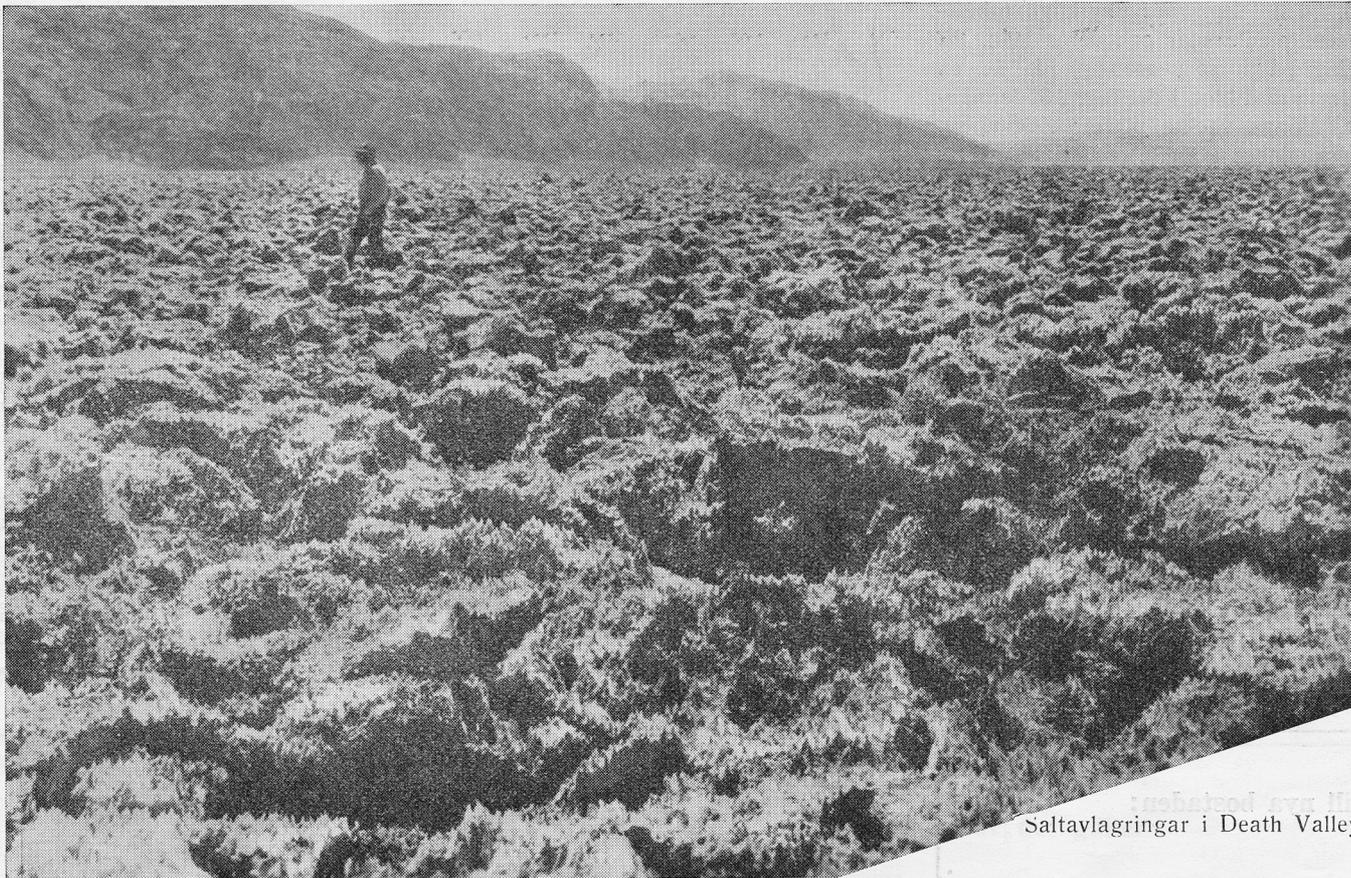


Midsommarafton i klubbparken.

ANNONS NR 5 I SERIEN

"RÅMATERIALEN TILL VÅRT PORSLIN"

Herr Axel Björkman
 Mariagatan 6
 Gustavsberg



Saltavlagringar i Death Valley.

Från dödens dal . . .

Genom en trång canyon som leder ner till Death Valley i California, 80 meter under havsytan och amerikanska kontinentens lägsta punkt, ringlar sig Amargosafloden. I den femtiogradiga hettan i denna kitteldal försvinner floden och lämnar efter sig djupa saltavlagringar, bl. a. av råborax.

Från dessa saltsjöar i Death Valley hämtar Gustavsberg sin borax, som utgör en viktig beståndsdel i glasyren. Genom tillsättning av borsyra förhindras nämligen glasyrsprickor och blåsor. Glasyren blir hård och spricker inte när den utsättes för vatten.

Borax från Dödens dal blir på Gustavsberg livsfrämjande, ty

**en blank, sprickfri glasyr håller
 sanitetsporslinet rent och bakteriefritt.**



Detta märke är en garanti
 för tekniska kvalitetsför-
 ringar enl. svensk standard.

AB GUSTAVSBERGS FABRIKER • GUSTAVSBERG

Pris 35 öre.

Umeå 1947 - Larsson & C:os Tryckeri